



GUIA DOCENT
LITERATURA HISPANOAMERICANA III

Coordinació: ROMERO MORALES, YASMINA DEL ROCÍO

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	LITERATURA HISPANOAMERICANA III			
Codi	101083			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Hispànica	4	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Filologia Hispànica	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	ROMERO MORALES, YASMINA DEL ROCÍO			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes presencials: 60h Treball autònom: 90h			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ROMERO MORALES, YASMINA DEL ROCÍO	yasmina.romero@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura explorarà algunes de les temàtiques i models d'escriptura que defineixen la producció literària hispanoamericana posterior al *boom*. En unes dècades caracteritzades per les tensions entre el compromís polític, els règims dictatorials i la fi de les teleologies; així com per la problematització de les identitats nacionals, la significació dels desplaçaments migratoris, la resignificació de la violència, l'emergència de nous subjectes socials, la influència de les xarxes socials i l'apogeu dels mitjans digitals resulta impossible pensar en aproximacions panoràmiques o en poètiques comuns que singularitzin a la literatura hispanoamericana. Per aquestes raons, aquesta assignatura parteix des del qüestionament mateix d'aquestes conceptualitzacions —literatura i identitat hispanoamericanes— per a explorar diferents gèneres i temàtiques de la producció literària hispanoamericana contemporània que emfatitzen tant la porositat entre gèneres literaris, la fi dels metarelats i el debilitament dels discursos nacionals com la fragmentarietat identitària, l'encreuament de fronteres geogràfiques, lingüístiques i formals, la influència de la cultura digital, la pertinença de la cultura de masses, les noves maneres de lectura, l'emergència de noves subjectivitats, entre altres temes.

Per això, ens dedicarem, especialment, a l'estudi de les formes i les perspectives des de les quals algunes aproximacions crítiques contemporànies han analitzat algunes de les obres i autors/es distintius de la producció literària hispanoamericana de les últimes quatre dècades. En aquest sentit, les lectures i les anàlisis proposats s'organitzaran en funció de debats i enfocaments particulars a partir dels quals la crítica literària hispanoamericana s'ha aproximat a les singularitats que distingeixen l'heterogeneïtat cultural d'un continent els límits dels quals s'estenen més enllà de les seves fronteres geogràfiques. Conseqüentment, es buscarà que l'/la estudiant sigui capaç d'analitzar els textos proposats tenint en compte tant la singularitat política, econòmica i social de la seva producció com les eines pròpies de la crítica literària hispanoamericana.

Així mateix, i amb l'objectiu d'orientar els/les estudiants en l'ús de recursos, teories i metodologies necessaris per a l'estudi i investigació de la literatura hispanoamericana, en l'assignatura s'abordaran, a més, alguns continguts transversals al voltant de conceptes i debats teòrics com ara modernitat/postmodernitat, identitat, raça, gènere i sexualitat, memòria, exili, immigració, frontera, violència, cos i afecte, entre d'altres.

Prerequisits	L'alumnat internacional matriculat a través de programes de mobilitat o d'intercanvi, del tipus <i>Erasmus+</i> , han de tenir present que aquesta assignatura exigeix un coneixement oral i escrit de la llengua espanyola corresponent a un nivell superior (B2/C2 del Marc Europeu Comú de Referència).
---------------------	--

Objectius acadèmics de l'assignatura

- O.1.- Apropiar l'alumnat a alguns dels temes i gèneres que defineixen a la producció literària hispanoamericana posterior al *boom*.
- O.2.- Aprofundir en l'aprenentatge i la reflexió de textos literaris hispanoamericans, mitjançant comentaris de textos que considerin la singularitat política, econòmica i social de la seva producció.
- O.3.- Aprendre a treballar amb textos de crítica literària i cultural vinculats als estudis hispanoamericans.
- O.4.- Desenvolupar un pensament crític i reflexiu sobre la literatura hispanoamericana i en relació amb problemes culturals i de crítica literària hispanoamericana.
- O.5.- Aprendre l'ús de recursos, fonts i tècniques necessàries per a l'aprenentatge, investigació i reflexió de la literatura hispanoamericana.

Competències

Competències bàsiques

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals

CG1 Demostrar capacitat d'anàlisi i de síntesi.

CG3 Demostrar creativitat i iniciativa.

CG5 Valorar el rigor i la qualitat del treball acadèmic.

CG8 Planificar adequadament l'organització del treball i la investigació.

Competències específiques

CE9 Saber emprar de forma bàsica tècniques específiques necessàries per a estudiar i ensenyar textos lingüístics i literaris de diferents èpoques.

CE15 Reconèixer els trets creatius associats a la literatura espanyola i hispanoamericana.

CE18 Saber interpretar i jutjar els textos literaris des d'una perspectiva crítica.

CE19 Saber identificar les relacions entre els esdeveniments històrics i socials i la producció literària, al llarg dels diversos períodes històrics i marcs culturals, especialment al món hispànic.

CE21 Tenir coneixement i domini pràctic de retòrica, estilística i altres recursos associats al procés de creació literària i a l'optimització dels objectius de la comunicació oral i escrita en llengua espanyola.

CE23 Saber utilitzar tècniques específiques necessàries per a estudiar i ensenyar textos literaris de diverses èpoques.

CE25 Conèixer i saber aplicar de manera bàsica els procediments de recerca relacionats amb l'estudi de la llengua espanyola i la seva literatura, incloent-hi l'ús de laboratoris.

Competències transversals

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

Continguts fonamentals de l'assignatura

T1. La narrativa del postboom. La caiguda de les dictadures. La consolidació d'una "escriptura femenina".

T2. La poesia actual: Rosario Castellanos, Alejandra Pizarnik, Olga Orozco i Dulce María Loynaz.

T3. Noves perspectives de la narrativa històrica: Eduardo Galeano.

T4. La narrativa testimonial com a resistència: Cristina Peri Rossi, Antonio Skármeta i Elena Poniatowska.

T5. El microrelat: Augusto Monterroso.

T6. Gèneres marginals i cultura de masses: Manuel Puig i Luis Sepúlveda.

T7. Narrativa de dones, per a dones, sobre dones? Isabel Allende, Gioconda Belli, Àngels Mastretta, Laura Esquivel, Carmen Boullosa i Clara Obligado.

T8. Novel·la total. Roberto Bolaño.

T9. La narrativa actual. Narrativa breu (XX-XXI). Últimes tendències, híbridesa, altres llengüatges i noves veus: Luisa Valenzuela, Ana María Shua, Lina Meruane, Pilar Quintana, Samantha Schweblin, Mónica Ojeda, Mariana Enríquez, María Fernanda Ampuero i Brenda Navarro.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es portarà a terme en dues sessions setmanals presencials. Cada sessió consistirà en, per una banda, lliçons de caràcter expositiu dictades per la professora, amb suport audiovisual i informàtic i que tenen com a objectiu principal que l'alumnat aconsegueixi ser capaç d'analitzar de manera crítica i contextualitzada textos literaris de les èpoques estudiades, així com identificar les tendències de cada moviment i la seva implicació amb altres factors de tipus socio-cultural (36 hores). D'altra banda, les sessions es complementaran amb la participació activa del grup classe, mitjançant pràctiques presencials (20 hores) y no presencials (35 hores), debats i reflexions al voltant de les lectures i els autors/es treballats/des. Es comptarà amb les tutories individuals de caràcter presencial (2 hores) i les de caràcter no presencial (5 hores), així com la preparació i realització de diferents proves sobre els continguts i competències de l'assignatura (4 hores presencials, 40 no presencials).

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Veure programa de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

L'alumnat matriculat en aquesta assignatura haurà d'aconseguir, almenys, una qualificació final d'un **5** per superar-la. Així mateix, amb l'objectiu de valorar la correcta adquisició tant de coneixements com de competències, s'utilitzaran diferents estratègies avaluatives amb la ponderació següent:

AVALUACIÓ CONTÍNUA

- Bloc I - Realització i entrega de les pràctiques programades d'aula (presencials i al campus virtual). **25%**

- Bloc II - Projecte escrit (format .doc) i audiovisual (format .ppt) sobre un tema consensuat amb la professora. La seva extensió i altres

aspectes necessaris per a la realització seran indicats el primer dia de classe. S'haurà de lliurar el dia de l'exposició com a data límit. **25%**

- Bloc III - Exposició oral del projecte escrit a classe. **25%**
- Bloc IV - Examen teòric-pràctic final dels continguts. **25%**

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres. L'avaluació alternativa consistirà en l'examen teòric-pràctic final dels continguts amb una ponderació del **100%**.

OBSERVACIONS

- Les faltes d'ortografia descomptaran a totes les pràctiques, treballs i exàmens a raó de **1 punt** per falta. Els errors morfosintàctics i lèxics també repercutiran en la qualificació. La no utilització d'un llenguatge inclusiu en les proves, ja siguin orals o escrites, en descomptarà **1 punt** de la qualificació final.
- No es tolerarà en cap cas el plagi o còpia i la seva conseqüència directa serà l'aplicació del que estableix la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la Docència dels Graus i Màsters de la UdL. Es considera plagi la reproducció de paràgrafs a partir de textos d'autoria diferent de la de l'alumne/a (internet, llibres, articles...), quan no se'n citi la font original de la que provenen.

Bibliografia i recursos d'informació

Lectures obligatòries:

- Selecció de textos de la professora.

Bibliografia bàsica complementària:

Adorno, Rolena y Roberto González Echevarría (2017). Breve historia de la literatura latinoamericana colonial y moderna. Madrid: Editorial Verbum.

Altamirano, Carlos (ed.) (2010). Historia de los intelectuales en América Latina. Tomo II: Los avatares de la "ciudad letrada" en el siglo XX. Madrid: Katz Editores.

Amar, Ana María y Luis F. Avilés Sánchez (eds.) (2015), Representaciones de la violencia en América Latina: genealogías culturales, formas literarias y dinámicas del presente, Madrid: Iberoamericana-Vervuert.

Bencomo, Anadeli (2003). "Subjetividades urbanas: mirar/contar la urbe desde la crónica". *Iberoamericana*, III, 11: 145-159.

Castro-Klaren, Sara (ed.) (2008). A Companion to Latin American Literature and Culture. Malden, MA: Blackwell Publishing.

Corral, Wilfrido H. (2019). Discípulos y maestros 2.0: novela hispanoamericana hoy. Madrid: Iberoamericana-Vervuert.

Corral, Will H. Juan E. de Castro y Nicholas Birns (eds.) (2013). The Contemporary Spanish-American Novel. Bolaño and After. New York. Bloomsbury.

González-Echeverría, Roberto y Enrique Pupo-Walker (ed.) (2006). Historia de la literatura hispanoamericana, vol. 1 y 2. Madrid: Gredos.

Guerrero, Gustavo (2010). Cuerpo plural. Antología de la poesía hispanoamericana contemporánea. Valencia: Pre-Textos/Instituto Cervantes.

Íñigo Madrigal, Luis (coord.) (1993). Historia de la literatura hispanoamericana. Tomo II y III. Madrid: Cátedra.

Jaramillo Agudelo, Darío (ed.) (2012). Antología de crónica latinoamericana actual. Madrid: Alfaguara.

Ludmer, Josefina (2010). Aquí América Latina: una especulación. Buenos Aires: Eterna Cadencia.

Martín-Barbero, Jesús (2010). De los medios a las mediaciones. Comunicación, cultura y hegemonía. 10ª ed. Rubí: Anthropos Editorial.

Mattalia, Sonia (2003). Máscaras suele vestir. Pasión y revuelta: escrituras de mujeres en América Latina. Madrid: Iberoamericana-Vervuert.

Oviedo, José Miguel (1995). Historia de la literatura hispanoamericana. 4 vols. Madrid: Alianza.

Paz, Octavio (1987). Los hijos del limo. Barcelona: Seix Barral.

Shaw, Donald L. (2018). Nueva narrativa hispanoamericana. Boom. Posboom. Posmodernismo. Madrid: Cátedra.

Szurmuk, Mónica y Robert Mckee Irwin (2009). Diccionario de estudios culturales latinoamericanos. México, D. F.: Siglo XXI.

Williams, Raymond Leslie (2003). The Twentieth-Century Spanish American Novel. Austin: The University of Texas Press.